

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΥΣΗ - ΑΝΑΦΟΡΑ

Του **Παναγιώτη Λαζαράτου** του Κοσμά, Καθηγητή Διοικητικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, δικηγόρου Αθηνών (ΑΜ ΔΣΑ 14350), κατοίκου Αθηνών (οδός Καψάλη, αρ. 3), με ΑΦΜ 033014310 (ΔΟΥ ΙΖ' Αθηνών) και ηλεκτρονική διεύθυνση: info@lazaratos.gr.

ΚΑΤΑ

1. Του Προέδρου της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαιδεύσεως (ΕΘ.Α.Α.Ε).
2. Της Υπουργού και του Υφυπουργού Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, ως εποπτευόντων οργάνων της ΕΘΑΑΕ.
3. Των μελών των μητρικών ιδρυμάτων των ΝΠΙΕ Keele, York, Anatolia και University of Nicosia, καθώς και των παραρτημάτων αυτών.
4. Των συμμετεχόντων στις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης, και συγκεκριμένα, τους συμμετέχοντες που αντλήθηκαν από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, το Μητρώο Φοιτητών και το Μητρώο Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων, τόσο για το προηγούμενο, όσο και για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος.
5. Τα μέλη των ως άνω Μητρώων.
6. Των μελών του Συμβουλίου Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης.
7. Των Διοικητικών Συμβουλίων των Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαιδεύσεως.
8. Των μελών της Επιτροπής Ενστάσεων και Παραπόνων της ΕΘΑΑΕ.
9. Των διδασκόντων στα ως άνω ΝΠΙΕ.
10. Παντός άλλου υπευθύνου προσώπου.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΔΙΑΠΡΑΞΗ ΤΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΝΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ – ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Καψάλη 3 – Αθήνα – 2103620163 – info@lazaratos.gr

1. Της παραβάσεως καθήκοντος, κατ' άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις.
2. Της διερευνήσεως οποιοδήποτε άλλου, ενδεχομένως, αυτεπαγγέλτως διωκόμενου εγκλήματος έχει τελεστεί, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, κατ' άρθρο 386 του Ποινικού Κώδικα ή της αντιποίησης αρχής, κατ' άρθρο 175 του Ποινικού Κώδικα.
3. Κάθε συμμετοχικής δράσεως, σύμφωνα με τα άρθρα 45 έως 49 του Ποινικού Κώδικα.

I. Ιστορικό.

1. Με τον ν. 4653/2020, ιδρύθηκε η ΕΘΑΑΕ, η οποία αποτελεί ανεξάρτητη αρχή, εποπτευόμενη από τον Υπουργό Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ως άνω νόμου, αποστολή της ΕΘΑΑΕ, **είναι η διασφάλιση υψηλής ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση**. Στο πλαίσιο της αποστολής της, η ΕΘ.Α.Α.Ε:
α) συμβάλλει στη διαμόρφωση και υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής για την ανώτατη εκπαίδευση και στην κατανομή της επιχορήγησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), β) αξιολογεί και πιστοποιεί την ποιότητα της λειτουργίας των Α.Ε.Ι, και γ) **διασφαλίζει τη διαφάνεια της λειτουργίας της και αναρτά στην ιστοσελίδα της τις δραστηριότητες που αναπτύσσει και τις αποφάσεις που λαμβάνει στο πλαίσιο της αποστολής της**.
2. Το 2024, ψηφίστηκε ο ν. 5094/2024, σύμφωνα με τον οποίο, προβλέπεται η εγκατάσταση, λειτουργία και παροχή υπηρεσιών ανωτάτης εκπαιδύσεως από μη κρατικά Α.Ε.Ι, με τη μορφή παραρτημάτων, εισάγοντας για πρώτη φορά τον θεσμό της ιδρύσεως πανεπιστημιακού ιδρύματος εντός Ελληνικής Επικράτειας, ο τίτλος σπουδών του οποίου προσφέρει ακαδημαϊκή και επαγγελματική ισοδυναμία, σε σχέση με αυτόν που απονέμεται από τα κρατικά Α.Ε.Ι.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 136 του ν. 5094/2024, τα μη κρατικά Α.Ε.Ι (εφεξής ΝΠΙΠΕ) υπάγονται σε αυστηρή κρατική εποπτεία, προκειμένου να διασφαλίζεται αφενός η συνταγματικά προβλεπόμενη παροχή υπηρεσιών ανωτάτης εκπαιδύσεως υψηλού επιπέδου, αφετέρου η διαφάνεια του τρόπου λειτουργίας τους. Η προϋπόθεση αυτή διαπλάστηκε και από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις

αποφάσεις 1919-20/2025 και 284/2026. Η υποχρέωση αυτή, εκ μέρους του κράτους, ανατέθηκε στην ΕΘΑΑΕ.

4. Προκειμένου η ΕΘΑΑΕ να αποκτήσει εξουσία διοικητικής δράσεως, προς εκπλήρωση των σκοπών της, διαμορφώθηκε ένα συνεκτικό κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας της. Συγκεκριμένα, η ΕΘΑΑΕ λειτουργούσε επί τη βάση των εξής κανονιστικών πράξεων:

(α) Το **υπ' αριθ. 48136/2024** κανονιστικό πλαίσιο ΕΘΑΑΕ, επί τη βάση του οποίου ετίθεντο τα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια αξιολογήσεως και πιστοποιήσεως των προσφερόμενων από τα ΝΠΙΠΕ προγραμμάτων σπουδών.

(β) Το **υπ' αριθ. 47680/2024** κανονιστικό πλαίσιο της ΕΘΑΑΕ, επί τη βάση του απονέμεται στην ΕΘΑΑΕ η εξουσία αξιολογήσεως της πληρότητας των δικαιολογητικών που υποβάλλει ένα ΝΠΙΠΕ, προκειμένου να λάβει την άδεια λειτουργίας και εγκαταστάσεως στην Ελλάδα.

(γ) Τον **Οδηγό Πιστοποίησης**, επί τη βάση του οποίου τίθενται οι οργανωτικοί κανόνες για τη συγκρότηση των Επιτροπών της ΕΘΑΑΕ, οι οποίες σε πρώτο βαθμό αξιολογούν την πληρότητα των προγραμμάτων σπουδών, και σε δεύτερο βαθμό πιστοποιούν τα προγράμματα σπουδών.

(δ) Τον **Κανονισμό Ενστάσεων και Παραπόνων** της ΕΘΑΑΕ, επί τη βάση του οποίου ένα εσωτερικό όργανο της ΕΘΑΑΕ ελέγχει ενστάσεις που υποβάλλουν τα ενδιαφερόμενα ΝΠΙΠΕ, σε περίπτωση που θεωρούν ότι υπήρξε πλημμελής εφαρμογή της διαδικασίας αξιολογήσεως και πιστοποιήσεως προγράμματος σπουδών.

5. Σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 του ν. 4653/2020 και το Στοιχείο 4.1 του Οδηγού Πιστοποίησης, η Επιτροπή της ΕΘΑΑΕ που αξιολογεί τα προγράμματα σπουδών του ΝΠΙΠΕ, αποτελείται:

(α) Από 1 έως 3 μέλη, που προέρχονται από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων (άρθρο 13 παρ. 1 περ. α' ν. 4653/2020)

(β) Από 1 μέλος, το οποίο προέρχεται από το Μητρώο Φοιτητών (άρθρο 13 παρ. 1 περ. β' ν. 4653/2020).

(γ) Εάν πρόκειται για νομοθετικώς ρυθμιζόμενο επάγγελμα (όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 1 παρ. 1 περ. α' π.δ 38/2010), από 1 μέλος, το οποίο προέρχεται από Μητρώο Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων (άρθρο 13 παρ.1 περ. γ' ν. 4653/2020).

6. Ωστόσο, στις 13.08.2026, εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. 1168/2026, 1170/2026 και 1172/2026 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, επί τη βάσει των οποίων κρίθηκε ότι το υπ' αριθ. 48136/2024 κανονιστικό πλαίσιο της ΕΘΑΑΕ **είναι άκυρο**, αφού χαρακτηρίζεται από γενικότητα και αοριστία, καθ' υπέρβαση της εξουσιοδοτικής διατάξεως του άρθρου 190 παρ. 1 ν. 5094/2024.
7. Ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, έχουν κατατεθεί αιτήσεις ακυρώσεως κατά των υπολοίπων κανονιστικών πράξεων, οι οποίες εισήχθησαν προς εκδίκαση στην Ολομέλεια του ανωτέρω δικαστηρίου, με ημερομηνία τις 11.12.2026.
8. Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίο έχουν διαρθρωθεί οι διαδικασίες συγκροτήσεως των Επιτροπών προς αξιολόγηση και πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών, αντίκειται στα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα που ακολουθεί η ΕΘΑΑΕ, σχετικά με τη διαφανή, δημοσιευμένη και προκαθορισμένη θέσπιση κριτηρίων και εφαρμογή διαδικασιών. Και τούτο, διότι:

(α) Ο **Οδηγός Πιστοποιήσεως**, που, όπως προεκτέθηκε, αποτελεί τον οργανωτικό κανονισμό για τη συγκρότηση των Επιτροπών Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών, **δεν έχει δημοσιευτεί**, παρά το ουσιώδες κανονιστικό του περιεχόμενο, **δεν φέρει υπογραφή και σαφή χρονολογία**, προκειμένου να διακριβωθεί ποιο όργανο τον εξέδωσε και εάν τη στιγμή της εκδόσεως διέθετε αντίστοιχη εξουσία προς υπογραφή αυτού. Παράλληλα, χαρακτηρίζεται από αοριστία και έλλειψη κριτηρίων επιλογής, καθιστώντας εύκολη την **αδιαφανή και αυθαίρετη** επιλογή μελών, τα οποία θα συγκροτήσουν τις ως άνω επιτροπές, ενώ αφήνει περιθώριο για καταχρηστική αποβολή μελών από επιτροπές.

(β) Ο **Κανονισμός Ενστάσεων και Επιτροπών**, που, όπως προεκτέθηκε, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο για την προβολή αντιρρήσεων ενώπιον δευτεροβάθμιας επιτροπής, χαρακτηρίζεται από τα ίδια νομικά κενά, οδηγώντας σε **αδιαφανή και αυθαίρετη** εφαρμογή των διαδικασιών επανεξετάσεως των ενστάσεων. Ενδεικτικά, δεν

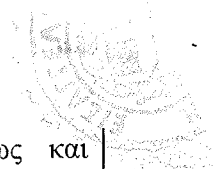
εξειδικεύονται ουσιώδη κριτήρια διαπιστώσεως, όπως η «επάρκεια» των «αποδεικτικών στοιχείων».

(γ) Το υπ' αριθ. 47680/2024 κανονιστικό πλαίσιο της ΕΘΑΑΕ, επί τη βάσει του οποίου τίθενται τα κριτήρια αξιολογήσεως της πληρότητας των δικαιολογητικών που υποβάλλονται από κάθε ΝΠΙΠΕ, προκειμένου αυτό να λάβει την άδεια λειτουργίας και εγκαταστάσεως, διαθέτει ρυθμίσεις **ταυτόσημου κανονιστικού περιεχομένου** με αυτές της ακυρωμένης υπ' αριθ. 48136/2024 πράξεως (ΣτΕ 1168/2026, 1170/2026, 1172/2026). Έτσι, η αοριστία των ποιοτικών κριτηρίων παραβιάζει την απαίτηση προκαθορισμένων κριτηρίων, επί τη βάσει των οποίων καθίστανται **σαφή** τα όρια της διακριτικής ευχέρειας αξιολογήσεως της ΕΘΑΑΕ.

(δ) Σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 περ. α' ν. 4653/2020, 1 έως 3 μέλη των ως άνω Επιτροπών Αξιολογήσεως, προκύπτουν από το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, η τήρηση και ανανέωση του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου Αξιολογήσεως και Πιστοποιήσεως της ΕΘΑΑΕ, και ο οποίος Κανονισμός δημοσιεύεται **υποχρεωτικά** στην ιστοσελίδα της ΕΘΑΑΕ. Κατά το άρθρο 13 παρ. 1 περ. β' του ν. 4653/2020, ένα μέλος προκύπτει από το Μητρώο Φοιτητών, αφού προηγηθεί πράξη εγκρίσεως αυτού από το ΣΑΠ, ενώ σύμφωνα με την περ. γ' της ανωτέρω διατάξεως, εάν πρόκειται να πιστοποιηθεί πρόγραμμα σπουδών για νομοθετικώς ρυθμιζόμενο επάγγελμα (σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 1 παρ. 1 περ. α' π.δ 38/2010), 1 μέλος προκύπτει από το Μητρώο Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων.

9. Ωστόσο, όπως προκύπτει από ενδελεχή αναζήτηση στην ιστοσελίδα της ΕΘΑΑΕ:

(α) Δεν υφίσταται καμία πρόσκληση υποβολής ενδιαφέροντος προς ένταξη στα ως άνω Μητρώα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πληροφόρηση των ενδιαφερομένων προς ένταξη. Η μοναδική πρόσκληση, έχει δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της ΕΘΑΑΕ τον Δεκέμβριο του 2025 με τη μορφή συνημμένου αρχείου, παρεμπιπτόντως, σε μία άσχετη υποσελίδα, δίχως να εμφανίζεται στον αρχικό αλγόριθμο αναζήτησεως. Παράλληλα, δεν είναι υπογεγραμμένη, ούτε έχει χρονολογηθεί, ενώ έχει γραφεί στα αγγλικά, κατά παράβαση του κανόνα της υποχρεωτικής αναγραφής των νόμων (και κατ' επέκταση των κανονιστικών πράξεων) στα ελληνικά.

(β) Δεν έχει δημοσιευτεί ο Κανονισμός του Συμβουλίου Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης της ΕΘΑΑΕ για την ανανέωση και τήρηση του Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, με αποτέλεσμα, εάν διαπιστωθεί ότι δεν είναι ανύπαρκτος, να καθίσταται ανυπόστατος, λόγω ελλείψεως δημοσιεύσεως, κατά παράβαση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. α' ν. 4653/2020.

(γ) Το Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων δεν υφίσταται, αλλά και να υφίσταται, είναι ανυπόστατο ως ερειδόμενο επί ανυπόστατης κανονιστικής πράξεως, και σε κάθε περίπτωση, αντίκειται στο άρθρο 13 παρ. 1 περ. α' ν. 4653/2020.

(δ) Δεν υφίσταται, άλλως δεν έχει δημοσιευτεί και είναι ανυπόστατη η πράξη εγκρίσεως του Μητρώου Φοιτητών, κατά παράβαση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. β' ν. 4653/2020.

(ε) Το Μητρώο Φοιτητών, δεν υφίσταται, αλλά αν γίνει δεκτό ότι υφίσταται, είναι ανυπόστατο ως ερειδόμενο επί ανυπόστατης διοικητικής πράξεως και ως αδημοσίευτο, και σε κάθε περίπτωση αντίκειται στο άρθρο 13 παρ. 1 περ. β' ν. 4653/2020.

(στ) Δεν υφίσταται, άλλως δεν έχει δημοσιευτεί και είναι ανυπόστατη η πράξη εγκρίσεως του Μητρώου Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων, κατά παράβαση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. γ' ν. 4653/2020.

(ζ) Το Μητρώο Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων, δεν υφίσταται, αλλά αν γίνει δεκτό ότι υφίσταται, είναι ανυπόστατο ως ερειδόμενο επί ανυπόστατης διοικητικής πράξεως και ως αδημοσίευτο, και σε κάθε περίπτωση αντίκειται στο άρθρο 13 παρ. 1 περ. γ' ν. 4653/2020.

10. Ενόψει των ανωτέρω παραδοχών, καθίσταται σαφές ότι το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας της ΕΘΑΑΕ, από την εξουσία ουσιαστικής αξιολογήσεως, έως και τους οργανωτικούς κανόνες, είναι παράνομο. Επί τη βάσει των ως άνω κανόνων, διαρθρώνονται οι διαδικασίες συμμετοχής των μελών στις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης, οι οποίες αξιολογούν τα προγράμματα σπουδών και συντάσσουν Εκθέσεις Αξιολογήσεως, οι οποίες στη συνέχεια εγκρίνονται από το Συμβούλιο Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης.
11. Ωστόσο, η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων, σε ένα σαφώς παράνομο, αδιαφανές και αδημοσίευτο σύστημα αξιολογήσεως και πιστοποίησης, επί ενός τόσο ουσιώδους

ζητήματος, όπως αυτό του συστήματος οργανώσεως και αξιολογήσεως της επιστημονικής πληρότητας ενός προγράμματος σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, γεννά ποινικές ευθύνες.

II. Υπαγωγή των ως άνω εκτεθέντων στο άρθρο 259 ΠΚ.

12. Ως προς την δικαιοπολιτική του λειτουργία, το ως άνω άρθρο σκοπεί στον ποινικό κολασμό πράξεων, οι οποίες διαταράσσουν την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της δημόσιας υπηρεσίας και των δημοσίων οργάνων, προκειμένου να αποφευχθεί η κρατική αυθαιρεσία και να εμπεδωθεί η έντονη απαξία της πελατειακής δράσεως των δημοσίων υπαλλήλων.
13. Η ως άνω αξιόποινη πράξη, η οποία δεν αναφέρεται, εν γένει, σε υπηρεσιακές υποχρεώσεις, αλλά προ πάντων σε **υπηρεσιακά καθήκοντα**, παραπέμπει, κατά το συνήθως συμβαίνον, σε διατάξεις του διοικητικού δικαίου, **οι οποίες καθορίζουν με ακρίβεια το οργανόγραμμα των υπηρεσιακών καθηκόντων, καθώς και το λειτουργικό πλαίσιο δράσεως των δημοσίων υπαλλήλων** (ΑΠ 408/2022).
14. Παραβίαση κανόνα διοικητικού δικαίου, ο οποίος ανάγεται σε υπηρεσιακά καθήκοντα του δημοσίου υπαλλήλου, αποτελεί η εν γνώσει συμμετοχή του σε Επιτροπές, των οποίων τα αποτελέσματα επηρεάζουν ευρύ κύκλο προσώπων, οι οποίες δεν έχουν νόμιμη υπόσταση, αφού όλο το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας τους βασίζεται σε ανυπόστατους κανονισμούς και μητρώα.
15. Συγκεκριμένα, στις 13.08.2026 εκδόθηκαν οι υπ' αριθ. **1168/2026, 1170/2026 και 1172/2026** αποφάσεις της Επταμελούς Συνθέσεως του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες κρίθηκε ότι οι πιστοποιήσεις που έλαβαν τα προγράμματα σπουδών είναι **άκυρες**,

16. Συγκεκριμένα, ως προς το ΝΠΙΕ Keele, ακυρώθηκαν οι πιστοποιήσεις των προγραμμάτων σπουδών:

(α) «Αγγλική Φιλολογία και Διδασκαλία της Αγγλικής».

(β) «Ψυχολογία με Νευροεπιστήμη».

(γ) «Επιστήμη Διερευννητικής Εγκληματολογίας με Δικαστική Γραφολογία».

(δ) «Εμβιομηχανική (Αναγεννητική Ιατρική)».

(ε) «Επιστήμη Διερευνητικής Εγκληματολογίας με Περιβαλλοντική Εγκληματολογία».

17. Ως προς το ΝΠΙΠΕ York, ακυρώθηκαν οι πιστοποιήσεις των προγραμμάτων σπουδών:

(α) «Σπουδές Επιχειρήσεων».

(β) «Ψυχολογία».

(γ) «Αγγλική Γλώσσα, Γλωσσολογία και Λογοτεχνία».

(δ) «Επικοινωνία και Ψηφιακά Μέσα».

18. Ως προς το ΝΠΙΠΕ Anatolia, ακυρώθηκαν οι πιστοποιήσεις των προγραμμάτων σπουδών:

(α) «Βιολογία».

(β) «Διοίκηση Επιχειρήσεων».

γ) «Εφαρμοσμένη Πληροφορική».

δ) «Πληροφορική».

ε) «Αγγλική γλώσσα».

στ) «Πολιτική Επιστήμη και Διεθνείς Σχέσεις». ζ) «Ψυχολογία».

19. Παράλληλα, δεν έτυχαν ακυρώσεως, λόγω μη δικαστικής προσβολής, τα προγράμματα σπουδών του ΝΠΙΠΕ University of Nicosia, τα οποία πιστοποιήθηκαν με τα αξιολογικά κριτήρια της ακυρωμένης 48136/2024 πράξεως, και συγκεκριμένα:

- Της Ιατρικής (MD).
- Της Φαρμακευτικής (MPharm).
- Της Πληροφορικής (BSc).
- Της Επιστήμης Δεδομένων (BSc).
- Της Ψυχολογίας (BSc).
- Της Διοικήσεως Επιχειρήσεων (BBA).
- Της Λογιστικής (BSc).
- Της Διοικήσεως Μάρκετινγκ (BBA).

• Της Νομικής (LLB).

20. Όπως προεκτέθηκε, τα Μητρώα Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, Φοιτητών και Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων είναι **ανυπόστατα**, διότι έχουν **παραλειφθεί να εκδοθούν**, ή έχουν **εκδοθεί δίχως να δημοσιευτούν**, κατά παράβαση του άρθρου 13 παρ. 1 ν. 4653/2020, **οι πράξεις που αποδίδουν νόμιμη υπόσταση στα ως Άνω Μητρώα**, ήτοι, ο Κανονισμός τηρήσεως και ανανεώσεως του Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων και οι πράξεις εγκρίσεως των Μητρώων Φοιτητών και των Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων.
21. Παράλληλα, ο Οδηγός Πιστοποίησης είναι ανυπόστατος, ως αδημοσίευτος, ανυπόγραφος και αχρονολόγητος, παρά την κανονιστική του βαρύτητα, ενώ ερείδεται στο ακυρωμένο με τις ανωτέρω αποφάσεις Στοιχείο 11 της υπ' αριθ. 48136/2024 πράξεως της ΕΘΑΑΕ. Περαιτέρω, είναι ανυπόστατος και ο Κανονισμός Ενστάσεων και Παραπόνων, καθώς έχει τα ίδια εξωτερικά ελαττώματα με τον ανωτέρω Οδηγό Πιστοποίησης.
22. Εν προκειμένω, τα μέλη, τα οποία επελέγησαν να στελεχώσουν τις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης, για την αξιολόγηση των ανωτέρω ακυρωμένων προγραμμάτων σπουδών, **προέρχονται από αυθαίρετα Μητρώα**, ενώ **οι ανωτέρω Επιτροπές αντλούσαν την κανονιστική τους εξουσία από έναν εμφανώς ανυπόστατο Οδηγό Πιστοποίησης**, που διέπεται από **αοριστία και ασάφεια** ως προς την **διαδικασία** και τα **κριτήρια επιλογής** των μελών.
23. Συνεπώς, τα μέλη των ως άνω Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης, οι οποίες αξιολόγησαν τα ως άνω ακυρωμένα προγράμματα σπουδών, συμμετείχαν σε ένα πλαίσιο, στο οποίο:

(α) Ελλείπουν τα κριτήρια προς επιλογή των μελών που θα συμμετάσχουν στις Επιτροπές Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών.

(β) Δεν υφίστανται Μητρώα, ενώ εάν υφίστανται, δεν έχουν εκδοθεί πράξεις εγκρίσεως αυτών, ούτε υφίσταται Κανονισμός για τη διαδικασία τηρήσεως, ανανεώσεως και επικαιροποιήσεως των ως άνω Μητρώων, με αποτέλεσμα αυτά να είναι αυθαίρετα.

(γ) Η αδιαφανής και αδημοσίευτη διαδικασία εντάξεως στα ως άνω Μητρώα, η αδιαφανής επιλογή των μελών από τα Μητρώα αυτά, τα οποία θα στελεχώσουν τις Επιτροπές Αξιολογήσεως και Πιστοποιήσεως των προγραμμάτων σπουδών των ΝΠΙΕ, η έλλειψη κριτηρίων για την αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών, η έλλειψη σαφούς και ορισμένου κανονισμού για την εξέταση των αντιρρήσεων που προβάλλονται επί της διαδικασίας, δημιουργεί ένα **ασαφές και αδιαφανές συνολικό κανονιστικό πλέγμα αξιολογήσεως και πιστοποιήσεως**, το οποίο ευνοεί τις καταχρηστικές πρακτικές και αποδυναμώνει τη δυνατότητα ελέγχου της διαδικασίας.

(δ) Εκτός από την ύπαρξη αυθαίρετων μητρώων, αδιαφανών διαδικασιών, την παραβίαση της νομοθεσίας για προκαθορισμένα και ορισμένα ποιοτικά κριτήρια αξιολογήσεως και τις προκαθορισμένες διαδικασίες λειτουργίας της ΕΘΑΑΕ, υφίσταται σοβαρός κίνδυνος να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν προγράμματα σπουδών από μέλη με **εντελώς ασυναφές επιστημονικό αντικείμενο σε σχέση με αυτό του υπό πιστοποίηση προγράμματος**.

(ε) Δεν προβλέπονται ειδικά και ορισμένα κριτήρια για την επιλογή των μελών των επιτροπών αξιολογήσεως, ούτε αιτιολογείται, ούτε υπάρχει δυνατότητα αμφισβήτησεως της επιλογής των μελών, με αποτέλεσμα να καταλείπεται αδικαιολόγητα ευρεία διακριτική ευχέρεια επιλογής των μελών των ως άνω επιτροπών.

(στ) Εκτός από κινδύνους επιστημονικής ανεπάρκειας των προγραμμάτων σπουδών, γεννάται και κίνδυνος ως προς την επιστημονική κατάρτιση των αποφοίτων αυτών. Και τούτο, διότι, λ.χ. ένα πρόγραμμα σπουδών Ιατρικής, μπορεί να πιστοποιηθεί από μέλη που θεραπεύουν εντελώς ασυναφές επιστημονικό αντικείμενο από αυτό της ιατρικής, με σοβαρότατες συνέπειες, ενδεχομένως και ποινικές.

24. Ως προς την **υποκειμενική υπόσταση** της ως άνω αξιόποινης πράξεως, απαιτείται πρόθεση πληρώσεως των πραγματικών περιστατικών που συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση του άρθρου 259 ΠΚ., ήτοι παραβιάσεως των υπηρεσιακών καθηκόντων του δημοσίου οργάνου.

21. Σύμφωνα με το Στοιχείο 4.2 του Οδηγού Πιστοποιήσεως: *«Η ΕΘΑΑΕ διοργανώνει σύντομα ενημερωτικά σεμινάρια για τους εμπειρογνώμονες και τους φοιτητές που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε ΕΕΑΠ. Με βάση την ανατροφοδότηση και τα*

διδάγματα που αντλήθηκαν από την εμπειρία της αξιολόγησης των ΑΕΙ, τα σεμινάρια προσφέρουν στους συμμετέχοντες καθοδήγηση καθώς και τις απαραίτητες διευκρινίσεις σχετικά με τα Πρότυπα για την Πιστοποίηση της Ποιότητας της ΕΘΑΑΕ, τις Αρχές και Κατευθυντήριες Οδηγίες της ENQA (ESG) και τη διαδικασία της πιστοποίησης. Επιπλέον, στη διάρκεια των σεμιναρίων, οι εμπειρογνώμονες ενημερώνονται για τις προσδοκίες που έχει η ΕΘΑΑΕ τόσο από την Έκθεση Πιστοποίησης όσο και από τις συστάσεις που υποβάλλονται από την ΕΕΑΠ μετά την ολοκλήρωση της επιθεώρησης.

Μόνον οι εμπειρογνώμονες και οι φοιτητές οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει το σύντομο ενημερωτικό σεμινάριο της ΕΘΑΑΕ μπορούν να συμμετάσχουν σε ΕΕΑΠ. Ωστόσο, η παρακολούθηση του σεμιναρίου δεν εξασφαλίζει αυτόματα και τη συμμετοχή τους σε Επιτροπή, καθώς η συγκρότηση της Επιτροπής γίνεται με βάση τις ανάγκες της εκάστοτε πιστοποίησης (προφίλ εμπειρογνώμονα, εθνικότητα, γλωσσικές ικανότητες, φύλο, εμπειρία κ.λπ.).».

22. Εν προκειμένω, διοργανώνονταν επιμορφωτικά και ενημερωτικά σεμινάρια για την οργανωτική κατάρτιση των εμπειρογνώμονων και των φοιτητών, σχετικά:

- (α) Με την διαδικασία υποβολής ενδιαφέροντος για ένταξη στα Μητρώα Ανεξάρτητων Εμπειρογνώμονων και Φοιτητών αντίστοιχα.
- (β) Με την διαδικασία τηρήσεως και ανανεώσεως των ανωτέρω Μητρώων ή των πράξεων εγκρίσεως αυτών.
- (γ) Με τον τρόπο και τα κριτήρια που επιλέγονταν τα μέλη για τη συγκρότηση των Επιτροπών Εξωτερικής Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης.
- (δ) Με τον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης, ο οποίος προβλεπόταν στον Οδηγό Πιστοποίησης.
- (ε) Για το περιεχόμενο του Οδηγού Πιστοποίησης και το αντίστοιχο κείμενο του Κανονισμού Ενστάσεων και Παραπόνων.

23. Συνεπώς, ειδικώς οι Ανεξάρτητοι Εμπειρογνώμονες, οι οποίοι αποτελούν επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, με εμπειρία σε θέματα αξιολογήσεως, πιστοποίησης και διασφάλισης της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση (Στοιχείο 4.1 Οδηγού

Πιστοποιήσεως), καθώς και οι Φοιτητές, λόγω των σεμιναριακών διαλέξεων για την διαδικασία αξιολογήσεως των προγραμμάτων σπουδών, ήταν σε θέση να γνωρίζουν:

(α) Ότι ο Οδηγός Πιστοποιήσεως είναι ένα ανυπόστατο ανυπόγραφο, αχρονολόγητο και αδημοσίευτο, παρά την κανονιστική του εμβέλεια, κείμενο, με αόριστες έννοιες, ασαφή και γενικά κριτήρια διαπιστώσεως των εννοιών αυτών. Επιπλέον, ερείδεται επί του ακυρωμένου Στοιχείου 11 της υπ' αριθ. 48136/2024 πράξεως της ΕΘΑΑΕ.

(β) Ότι δεν υφίστανται Μητρώα.

(γ) Και να υφίστανται Μητρώα, δεν έχουν δημοσιευτεί, κατά παράβαση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. α' και β' ν. 4653/2020, ο Κανονισμός τηρήσεως και ανανεώσεως του Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, καθώς και η πράξη εγκρίσεως του Μητρώου Φοιτητών, με αποτέλεσμα τα Μητρώα να είναι **αυθαίρετα**.

(δ) Ότι δεν υπήρχε διαφανής και ανοικτή διαδικασία για την Υποβολή Προσκλήσεως Ενδιαφέροντος προς ένταξη στα ως άνω Μητρώα, παρά μόνο για τους Ανεξάρτητους Εμπειρογνώμονες, δημοσιευμένη σε μορφή συνημμένου αρχείου, σε αγγλική γλώσσα. Επομένως, υπήρχε γνώση του ανυπόστατου χαρακτήρα των Προσκλήσεων.

(ε) Ότι τα κριτήρια για την επιλογή από το Μητρώο ήταν αόριστα, με ενδεχόμενες συνέπειες ως προς την επιστημονική πληρότητα του προγράμματος σπουδών.

(στ) Ότι δεν υπήρχαν σαφή και εξειδικευμένα κριτήρια για την επιλογή των μελών προς συγκρότηση των Επιτροπών Αξιολογήσεως, παρά τη **σπουδαιότητα** του ζητήματος, ήτοι την αξιολόγηση της επιστημονικής πληρότητας του προσφερόμενου προγράμματος σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Έτσι, η επιλογή, λ.χ. ενός καθηγητή ή φοιτητή Ιατρικής προς αξιολόγηση ενός προγράμματος σπουδών Νομικής Σχολής, εκτός από το γεγονός ότι ελέγχεται δυσχερώς, καθώς καταλείπεται ευρύτατη διακριτική ευχέρεια στον ΣΑΠ προς επιλογή των μελών, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, είναι πρόσφορη να προκαλέσει τη γνώση του φοιτητή ή του καθηγητή, ότι οι γνώσεις του είναι ανεπαρκείς για να κρίνει ένα πρόγραμμα σπουδών, εντελώς ασυναφές με το επιστημονικό του αντικείμενο.

(ζ) Ότι ο Κανονισμός Ενστάσεων και Παραπόνων, επί του οποίου διαρθρώνεται η διαδικασία υποβολής και ελέγχου των προβαλλόμενων αντιρρήσεων, είναι ανυπόστατος ως ανυπόγραφος, αδημοσίευτος και αχρονολόγητος.

24. Η ενδεχόμενη ευθύνη των ανωτέρω προσώπων εντείνεται, μετά τις ακυρωτικές αποφάσεις του ΣτΕ, αφού το κανονιστικό έρρισμα του Οδηγού Πιστοποίησης αποτελούσε το Στοιχείο 11 της υπ' αριθ. 48136/2024 πράξης της ΕΘΑΑΕ, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στα ρητώς ακυρωμένα Στοιχεία, με τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣτΕ.
25. Παράλληλα, ποινική ευθύνη, ενδεχομένως, υπέχουν και τα μέλη που συμμετείχαν από το Μητρώο Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων, τα οποία όφειλαν να γνωρίζουν το θεσμικό πλαίσιο της ΕΘΑΑΕ, ιδίως λόγω της επαγγελματικής τους ιδιότητας, αλλά και του θεσμικού ρόλου που υπέχουν, ήτοι την εκπροσώπηση του επιστημονικού τους κλάδου στην διαδικασία αξιολογήσεως προγραμμάτων σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσως.
26. Περαιτέρω, τα μέλη του Συμβουλίου Αξιολογήσεως και Πιστοποίησης, αν και προβλέπεται ρητά στο άρθρο 13 παρ. 1 περ. α' ν. 4653/2020, δεν έχουν προβεί σε δημοσίευση του Κανονισμού τηρήσεως και ανανεώσεως του Μητρώου Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, ούτε σε πράξη εγκρίσεως του Μητρώου Φοιτητών (άρθρο 13 παρ. 1 περ. β' ν. 4653/2020) και του Μητρώου Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων (άρθρο 13 παρ. 1 περ. γ' ν. 4653/2020). Κατά τούτο, η παράλειψη αυτή γεννά, ενδεχομένως, ποινική ευθύνη, αφού γνώριζαν ότι η πράξη τους είναι απαραίτητη για τα Μητρώα, προκειμένου αυτά να αποκτήσουν νόμιμη υπόσταση.
27. Ενδεχομένως, ως προς τις εποπτεύουσες αρχές, ήτοι τον Υπουργό και τον Υφυπουργό, πρέπει να διερευνηθεί η καταγγελία λόγω πλημμελούς εποπτείας της δράσεως της ΕΘΑΑΕ, οι Επιτροπές Αξιολογήσεως της οποίας λειτουργούν επί τη βάση ανυπόστατων κανονισμών, μητρώων και προσκλήσεων και εν γένει κανονιστικού πλαισίου. Η πλημμελής αυτή άσκηση εποπτείας, ενδεχομένως, γεννά ποινική ευθύνη.
28. Παράλληλα, επ' αφορμή δημοσιεύματος σε διαδικτυακό ιστότοπο, τη Δευτέρα 28 Σεπτεμβρίου 2026, διαλαμβάνεται ότι τα μέλη των ΕΕΑΠ, οι οποίες πρόκειται να επαναξιολογήσουν τα ακυρωμένα προγράμματα σπουδών, προέρχονται **μόνο** από το

Μητρώο Ανεξάρτητων Εμπειρογνομόνων, αφού όλοι είναι καθηγητές, κατά παράβαση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. β' και γ' ν. 4653/2020, το οποίο απαιτεί **ρητά τη συμμετοχή ενός Φοιτητή από το Μητρώο Φοιτητών και, εφόσον πρόκειται για νομοθετικώς ρυθμιζόμενο επάγγελμα, ένα μέλος από το Μητρώο Επαγγελματικών Ενώσεων και Επιμελητηρίων.**

29. Και τούτο, διότι, στο νέο κανονιστικό πλαίσιο (ΦΕΚ 5553/Β'/10.09.2026), που θέτει τους κανόνες πιστοποίησης της ΕΘΑΑΕ και εκδόθηκε προς συμμόρφωση στις ακυρωτικές αποφάσεις του ΣτΕ, στην σ. 63520 ορίζεται ότι η αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών πραγματοποιείται από ανεξάρτητους εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, **κατά προφανή παράβαση του άρθρου 13 παρ. 1 περ. β' και γ' του ν. 4653/2020.** Και ως προς τούτο, θα πρέπει να διερευνηθούν, ενδεχομένως, ποινικές ευθύνες, ιδίως για τα μέλη που συμμετέχουν στις Επιτροπές, τα οποία συμμετέχουν γνωρίζοντας για τα ακυρωτικά αποτελέσματα, αλλά και για όλο το πλαίσιο λειτουργίας που αναλύθηκε ανωτέρω, εν όψει και των σεμιναρίων, της ακαδημαϊκής τους εμπειρίας και της ενδεχόμενης συμμετοχής τους σε αντίστοιχες επιτροπές ή διαδικασίες αξιολογήσεως και πιστοποίησης.
30. Εν όψει και της επαναπιστοποίησης των προγραμμάτων σπουδών τόσο των 4 ΝΠΠΕ που έλαβαν άδεια λειτουργίας πέρσι, όσο και των 7 νεοαδειοδοτούμενων ΝΠΠΕ, δίχως να υφίσταται νέο κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο δεν πάσχει από τις ως άνω παρατιθέμενες ουσιώδεις πλημμέλειες, θα πρέπει να αναζητηθούν οι ενδεχόμενες ποινικές ευθύνες όλων των ανωτέρω προσώπων.
31. Ως εκ τούτου, στοιχειοθετείται, ενδεχομένως, συντρεχουσών των προϋποθέσεων, η αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση της διαγραφόμενης στο άρθρο 259 ΠΚ αξιόποινης πράξεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Επειδή, το παρόν συνιστά μήνυση – αναφορά.

Μηνύω, κατά το ιστορικό, τα ανωτέρω πρόσωπα.

Δηλώνω, δια της παρούσης, ότι παρίσταμαι προς υποστήριξη της κατηγορίας των ανωτέρω προσώπων για τις πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα και για κάθε άλλη αξιόποινη πράξη που τυχόν προκύψει κατά την προκαταρκτική εξέταση, την προανάκριση ή την κύρια ανάκριση.

Ζητώ τη διερεύνηση της τελέσεως οποιασδήποτε άλλης, ενδεχομένως, αυτεπαγγέλτως διωκόμενης αξιόποινης πράξεως, και ειδικώς της απάτης (άρθρο 386 ΠΚ), κατά το μέρος που διαφημίζονται, εν γνώσει, ενδεχομένως, των μητρικών ιδρυμάτων ή των ΝΠΙΕ, προγράμματα σπουδών **μη πιστοποιημένα**, ή πιστοποιημένα, **από ανυπόστατες επιτροπές και κανονισμούς**, ενώ **παράλληλα υφίσταται και το ακυρωτικό δεδικασμένο**. Ο δόλος εντείνεται, καθώς απαγορεύονται, βάσει του άρθρου 142 παρ. 5 ν. 5094/2024, οι εγγραφές φοιτητών σε ΝΠΙΕ, σε περίπτωση που αυτά απώλεσαν τις πιστοποιήσεις των προγραμμάτων σπουδών τους. Επομένως, η διαφήμιση των προγραμμάτων, δίχως να έχουν χορηγηθεί οι πιστοποιήσεις ακόμη, αλλά και υπό το ισχύον ανυπόστατο κανονιστικό πλαίσιο, οδηγεί, ενδεχομένως, συντρεχουσών των προϋποθέσεων, σε πλήρωση της αντικειμενικής υποστάσεως του άρθρου 386 ΠΚ. Περαιτέρω, ζητώ τη διερεύνηση της αξιόποινης πράξεως της αντιποίησης αρχής (άρθρο 175 ΠΚ).

Παράλληλα, **ζητείται** η ενδεχόμενη διερεύνηση των ποινικών ευθυνών των Καθηγητών των ΝΠΙΕ, σε περίπτωση που γνώριζαν ότι διδάσκουν μαθήματα σε πρόγραμμα σπουδών που πιστοποιήθηκε με αόριστα κριτήρια, επί τη βάσει ανυπόστατου κανονισμού, μητρώων και αναρμόδιων επιτροπών.

Αθήνα, 29.09.2026

Ο μηνυτής

ΠΑΝΟΣ ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ
Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ
Δικηγόρος - Α.Μ. Δ.Σ.Α. 14350
Α.Φ.Μ. 033014310 - Δ.Ο.Υ. 12 Αθηνών
Καψάλη 3 - Αθήνα
info@lazaratos.gr - 2103620163

ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ – ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Καψάλη 3 – Αθήνα – 2103620163 – info@lazaratos.gr

